ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਮਾਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ & ਅਨੁਸਾਰ
ਬਨਾਮ
ਯੂ ਪੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ & ਓਰਸ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ: ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਟੇਟ

ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 53466 ਦਾ 2022 ਵਿੱਚ

(2006 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1867)
ਸਤੰਬਰ 26, 2023

[ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ., ਜੇ. ਬੀ. ਪਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਟੇਟ ਨੇ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਮੰਗੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 12.02.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ।

ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ – ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ – ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ – ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰ 2007 ਤੋਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਚਲਣ ਦੇ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ:

ਫੈਸਲਾ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.01.2007 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – 15.02.2007 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਸਮਝ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਪਾਈ ਗਈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ – ਇਹ ਹੁਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 12.02.2009 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ – ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ

ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਜੱਜ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ – ਇਹ ਬੇਬਾਕ ਹੈ ਕਿ 2007 ਤੋਂ, ਨਿਯਮ 7ਬੀ (ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਹਰਿਆਣਾ ਸੋਧ ਨਿਯਮ 2020) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਲਲੇਖਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ – ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਉਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਡਾਟਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ੀਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2007 ਤੋਂ, ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 14.12.2020 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਰਸ ਆਫ ਐਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਿਚਲਣ ਦੇ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਇੰਪੁੰਜਡਆਰਡਰ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 53466 ਆਫ 2022 ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1867 ਆਫ 2006.

ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 21.10.2005 ਵਿੱਚ ਸੀ.ਐਮ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 40508 ਆਫ 2005.

ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ:

ਲੋਕੇਸ਼ ਸਿਨਹਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ.ਏ.ਜੀ., ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾਰੀ, ਬਰੁਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਏ.ਏ.ਜੀਜ਼., ਮਿਸਿਜ਼ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਅਨੂਪ ਰਤਨ, ਏ.ਜੀ., ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਵਿਜੇ ਹੰਸਾਰੀਆ, ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਆਰ. ਬਾਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ.ਵੇ., ਏਜਾਜ਼ ਮਕਬੂਲ, ਡਾ. ਮੋਨਿਕਾ ਗੁਸਾਈਨ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਾਥੁਰ, ਮਿਸ ਸਨੇਹਾ ਕਲਿਤਾ, ਮਿਸ ਕਨਿਆ ਝਾਵਰ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਰਾਮਨ ਸਿੰਘ, ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ, ਸ਼ਿਬਾਸ਼ਿਸ਼ ਮਿਸਰਾ, ਮਿਸ ਆਸ਼ਾ ਗੋਪਾਲਨ ਨਾਇਰ, ਗੌਰਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਨਰੇਸ਼ ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਏ. ਐਨ. ਰੈੱਡੀ, ਰੁਸ਼ਾਭ ਅਗਰਵਾਲ, ਪਸ਼ੁਪਤੀ ਨਾਥ ਰਜਦਾਨ, ਮਿਸ ਮਾਈਪ੍ਰਿਵੇਟ ਗੈਗਟੋਕੀ, ਮਿਸ ਮ੍ਰਿਦੁਲਮਾ ਜੁੰਨਾਜਾ, ਜਪਨਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਆਸਤਿਕ ਸ਼ੁਈ, ਏ.ਐਮ.ਐਸ. ਜਸਨ ਜੋਸ਼ੀ, ਰੋਮ ਪੀ. ਜੇ. ਜੋਸ, ਜੇਮਸ ਜੇ. ਥੋਮਸ, ਨਿਸ਼ਾ ਭਾਟੀਆ, ਆਦਿਤਿਆ ਆਰਿਆ ਸ਼ਰਮਾ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਕੇ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਮਿਸ ਆਰਤੀ ਗੁਪਤਾ, ਮਿਸ ਕਾਂਤੀ, ਚਿਨਮੈ ਕਾਲਗਾਓਂਕਰ, ਸਾਹਿਲ ਟੈਗੋਤਰਾ, ਮਿਸ ਅਬਿਵਜਿਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਗਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇਗੀ, ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਮਨੀਸ਼ ਪਾਠਕ, ਮਿਸ ਹਰਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰੁਣ ਕੇ. ਸਿਨਹਾ, ਵੀ. ਐਨ. ਰਾਘੁਪਤੀ, ਮਨੇਂਦਰ ਪਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਐਮ. ਬੰਗਾਰਾਵਮੀ, ਵਰੁਣ ਵਰਮਾ, ਐਸ. ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਰੈੱਡੀ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਚੌਧਰੀ, ਜੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਐਮ/ਐਸ. ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. ਚੈਂਬਰਜ਼ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ, ਮਿਸ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ, ਅਹਾਨਥੇਮ ਹੈਨਰੀ, ਮਾਈਬਮ ਨਬਾਘਾਨਸ਼ਯਾਮ ਸਿੰਘ, ਭਰਤ ਬਾਗਲਾ, ਆਦਿਤਿਆ ਅਨਿਰੁੱਧ ਪਾਂਡੇ, ਸੌਰਵ ਸਿੰਘ, ਆਦਿਤਿਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਮਿਲਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਰੰਜਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਕੌਸ਼ਲ ਯਾਦਵ, ਨਾਹਿਦ ਅਖਤਰ ਮਿਸਰਾ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਸੈਫ ਅਹਮਦ, ਅਰਜੁਨ ਰਾਘੁਵੰਸ਼ੀ, ਅਬੂਮਿਸ਼ ਯਾਦਵ, ਵਿਪਿਨ ਨਾਇਰ, ਸੁਮਨੇਕ ਸੋਭਨ, ਧ੍ਰੁਵ ਵਾਧਵਾ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਮਿਸ ਡੀਪਸਿਖਾ ਸਨਸਵਾਲੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੰਦ ਪਾਂਡੇਯਾ, ਮਿਸ ਕੇ. ਏਨਾਟੋਲੀ ਸੇਮਾ, ਮਿਸ ਲਿੰਮੀਯਾਨਲਾ ਜਾਮਿਰ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਚੁਬਾਲੇਮਲਾ ਚੰਗ, ਪ੍ਰਾਂਗ ਨੇਇਨਵਾਲ, ਟੀ. ਜੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ, ਨਾਇਰ, ਸ਼ੈਲ ਕੁਮਾਰ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਅਨਿਲ ਕੇ. ਝਾ, ਮਿਸ ਮੰਥਿਕਾ ਹਰਿਯਾਨੀ, ਮਿਸ ਮੁਸਕਾਨ ਸੁਰਾਨਾ, ਮਿਸ ਆਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਨਿਸ਼ੇ ਰਾਜੇਨ ਸ਼ੋਕਰ, ਰਾਣਾ ਰਾਜਿਤ ਸਿੰਘ, ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਰਵੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਅਵਿਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵੇਤਾ ਸਿੰਘ, ਮੈਸ. ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉੱਤਰਾ ਬੱਬਰ, ਮਲਕ ਮਨੀਸ਼ ਭੱਟ, ਸਬਰੀਸ਼ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਯਾਨੀ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਉਨੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਨਵੀ ਆਨੰਦ, ਦਾਨਿਸ਼ ਸੈਫੀ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤ੍ਰੇਈ ਬੈਨਰਜੀ, ਰੋਹਿਤ ਬਾਂਸਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਸ਼ਤੀਜ ਸਿੰਘ, ਮੇਰੁਸਾਗਰ ਸਮੰਤਰਾਏ, ਮੈਸ. ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਅ ਗਰੁੱਪ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚੀ ਕੋਹਲੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿਕਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਅਭਿਸੇਕ ਮੋਹੰਤੀ, ਅਤੁਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਸ਼ਾ ਪੀਚਾਰਾ, ਦੁਵਵਰੀ ਸੁਬ੍ਰਹਮਣਿਆ ਭਾਨੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਸੇਨ, ਅਨਿਲ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਮਿਨੀ ਜੈਸਵਾਲ, ਰਾਧਾ ਸ਼ਿਆਮ ਜੇਨਾ, ਪਾਰਿਜਤ ਸਿਨਹਾ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਆਕਾਸ਼ ਨੰਦੋਲੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਗੁਨ

ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੇਆ ਬਾਂਸਲ, ਅਨਿਕੇਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏ.ਸੁਭਾਸ਼ਿਨੀ, ਕਮਲ ਮੋਹਨ ਗੁਪਤਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੀਬੋ ਸੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸਤੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਸਮੀਰ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਪ੍ਰਾਂਜਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ.ਭਾਰਤੀ ਰੈਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਦਵਿਤੀਆ, ਸਾਈਂ ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ, ਦੀਪਾਯਨ ਦੱਤਾ, ਸ਼ੁਵੋਦੀਪ ਰਾਏ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨੂੰ ਤਮਟਾ, ਮੈ. ਅਰਪੁਥਮ ਅਰੁਣਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਅਰਾਵਿੰਦ ਐਸ., ਅੱਬਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਚਿੱਤਰਾਂਗਦਾ ਰਾਸਟਰਾਵਰਾ, ਪ੍ਰਤਿਊਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਵੇਂਦੂ ਸੁਵਾਸਿਸ ਦਾਸ਼, ਸ਼ਾਂਤਵਾਨੂ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ ਦੁਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਸਿੰਘ, ਸੰਨੀ ਸਿੰਘ, ਅਕਸ਼ੈ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ.ਇੰਦਰਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਭਾਟੀਆ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਗੋਪਾਲ ਐਲਕਰ, ਸਿਧੇਸ਼ ਸ਼ਿਰੀਸ਼ ਕੋਤਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਾ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਿਆ। ਹਸੀਜਾ, ਤੇਜਸਵੀ ਗੁਪਤਾ, ਪਵਨ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਨਿਰਨਿਮੇਸ਼ ਦੁਬੇ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਅਸ਼ੀਵਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਾਈ ਰਾਜਾ ਗੋਪਾਲਾ ਰਾਓ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ.ਜਨਾਨੀ, ਪੁਖਰੰਬਮ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,

ਕਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਰ. ਸਤੀਸ਼, ਮਿਸ. ਆਸ਼ਾ ਜੈਨ ਮਦਾਨ, ਮਿਸ. ਹੇਮੰਤਿਕਾ ਵਾਹੀ, ਟੀ. ਵੀ. ਰਤਨਮ, ਐਮ. ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ, ਅਜੈ ਪਾਲ, ਮਯੰਕ ਦਹੀਆ, ਮਿਸ. ਸੁਗੰਧ ਰਾਠੌਰ, ਅਭਿਜੀਤ ਸੇਨਗੁਪਤਾ, ਟੀ. ਮਹੀਪਾਲ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ - ਆਈ, ਐਲ. ਕੇ. ਕੇ. ਮੋਹਨ, ਟੀ. ਵੀ. ਜਾਰਜ, ਮਿਸਿਜ਼ ਬੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਮਿਸ. ਰਾਸ਼ਿਕਾ ਸਵਰੂਪ, ਅਨੰਦਿਤਾ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਐਸ. ਬਾਲਾਭਾਰਤੀ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ, ਆਰ. ਨੇਮਬਰਥਾਰਕ, ਮਿਸ. ਸੁਮੀ ਹੰਨਾਨ, ਸਿੱਧੀ, ਬਾਲਾ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਕਰਨ ਭੁਦੋਰਾ, ਰਾਜੀਵ ਸ਼ੰਕਰ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਮਿਸ. ਤੁਲਿਕਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਮਿਸ. ਆਸਥਾ ਸ਼੍ਰੇਸਠ, ਬੀਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਰੁਸ਼ਬ ਅਗਰਵਾਲ, ਜਸਪਨੀਸ ਐਸ ਭਾਟੀਆ, ਮਿਸ. ਰਿਧਿਮਾ ਐਸ ਜੂਨੇਜਾ, ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਦਲੈ, ਬ੍ਰਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਰਧੇਂਦੁਮੌਲੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰੰਜਨ ਕੁਮਾਰ, ਜੈਨ ਮੈਥਿਊ, ਧਰਮ ਵੀਰ ਯਾਦਵ, ਮਿਸ. ਕੀਰਤੀ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਜੀਵ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਮਿਸ. ਸਾਕਸ਼ੀ ਕੱਕੜ, ਗਗਨਿਸਪ੍ਰੰਗ ਗੰਗੇਲੀ, ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਜੀਤਸਿੰਘ ਪਰਿਹਾਰ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਯਾਰੀ ਬਾਸੂ ਮਲਿਕ, ਮਿਸ. ਪੁਰਮਿਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਤਾਹਾ ਅਬਦੁਲ ਰਹਮਾਨ, ਦੇਵਾਸ਼ੀਸ਼ ਭਰੂਕਾ, ਮਿਸ. ਸਰਵਸ਼ੀ, ਸ਼ੋਭਿਤ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਮਿਸ. ਸਵਾਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੁਮੀਰ ਸ਼ੋਧੀ, ਧ੍ਰੁਵ ਵਾਧਵਾ, ਸੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਝਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਚਿਤਵਨ ਸਿੰਘਲ, ਪੀ.ਕੇ. ਠਾਕੁਰ, ਤਵਲੀਨ ਸਿੰਘ, ਬਿਮਲੇਸ਼ ਕੁੰਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਫੈਸਲਾ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ.

1. ਮਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ ਬਨਾਮ ਯੂ ਪੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ1 ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗੇ ਗਏ ਹਨ:

(i) ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਨਿਯਮ 19512 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ); ਅਤੇ

(ii) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 12 ਫਰਵਰੀ 2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਆਈ.ਏ. 60 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ।

2. ਮੁੱਦਾ ਜੂਨੀਅਰ ਸਿਵਿਲ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ 175 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

3. 4 ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪਰਯਾਪਤ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਤਰਣ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਤਰਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪੈਂਡਿੰਗ ਜਾਂ ਜੱਜ-ਆਬਾਦੀ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਾਕਾਫੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਅਸੀਂ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਤਰੱਕੀਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ, ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅੰਤਤਃ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਇੱਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਅਜੇ ਵੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਸੀ ਜਦਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ/ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਪਰ ਇੱਕੱਠੇ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਰਾਜਾਂ [ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨਾਲ, 15 ਸਤੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਵੀ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਪੱਤਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ 11 ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਈ ਉਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦੇ. ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੋਣ ਹੋਣੀ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਰਲ) ਨੇ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਸਟਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇ, ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

6. 15 ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੱਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ 4 ਜਨਵਰੀ 2007 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਰ ਸਾਲ 15 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਸਿਵਿਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਵਿਜ਼ਾਪਤੀ ਕਰਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨਣ ਦੁਆਰਾ "ਆਪਣੇ ਅੰਤ" ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

7. 23 ਮਾਰਚ 2007 ਨੂੰ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ:

(i) ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ;

(ii) ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ;

(iii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਯਾਦਗਾਰੀ;

(iv) ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ।

8. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ 2006 ਅਤੇ 2008 ਵਿੱਚ ਮਹਾਭਿਓਗ ਹੇਠ ਆਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ 2008 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਸੀ ਵਿੱਚ 'ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ' ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ। ਭਾਗ ਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ:

“ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਬਦਲਣ ਯੋਗ ਹਨ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

10. ਭਾਗ C ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 5 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“4. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੇਪਰ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇੱਕ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਇ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ, ਜੋ ਕਾਰਨ ਲਿਖਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

5. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ।

11. 2007 ਤੋਂ, ਹਰ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧੀਨ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

12. 11 ਮਈ 2007 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਆਈ.ਏ.^1 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਆਈ.ਏ. ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ:

“ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਜਾਰੀ ਕਰੀਏ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜਾਂ/ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।”

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ,

ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਕੇ ਭਰਨੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

13. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਸਮਝ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ "ਇਸਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ" ਪੋਸਟਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਕੇ ਭਰਨੀਆਂ ਸਨ, 4 ਜਨਵਰੀ 2007 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, 23 ਮਈ 2008 ਨੂੰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਘਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਜੌਇੰਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਭਰਤੀ) ਦੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਮਿਨਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਗੱਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਲਦੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕੈਬਿਨੇਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 12 ਫਰਵਰੀ 2009 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 60 ਅਤੇ ਦੋ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜਨ) ਦੀਆਂ 78 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਗਭਗ 6,000 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ 16.11.2008 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੋਣ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਟਰਵਿਊ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ।"

ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ(ਸੀ) ਨੰਬਰ 39 ਅਤੇ 40/2009 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 235 ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਨਿਯਮ, 1951 (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ) ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਇਹ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚੋਲਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਮਲਾ ਮਲਹੋਤਰਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਜੋ ਕਿ (2007) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 11 ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੀ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਭਰਤੀ 22 ਦਸੰਬਰ, 2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ।

11.5.2007 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

16. ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 234 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਆਰਟੀਕਲ 309 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 14 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਹਰਿਆਣਾ ਸੋਧ ਨਿਯਮ 2020 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 7B ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"7B (1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੌ ਉਨੱਤੀਸ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਸਤਾਰਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ/ਅਣਦੇਖੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਭਰਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਬਣੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ:-

(i) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣਗੇ;

(ii) ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ;

(iii) ਸਰਕਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ; ਅਤੇ

(iv) ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ।" *

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਸੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾਤਮਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੂਲ 7ਬੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਵਿਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ 239 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ 7 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

17. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਕੀ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 12 ਫਰਵਰੀ 2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ।

18. ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਲੋਕੇਸ਼ ਸਿਨਹਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ.ਏ.ਜੀ. ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ:

(i) ਨਿਆਂਕੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(ii) ਭਾਗ-ਸੀ ਦੇ ਰੂਲ 4 ਮੁਤਾਬਕ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ

ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ;

(iii) ਰੂਲ 5 ਮੁਤਾਬਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ

ਸਮਾਂ-ਸਮਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ;

(iv) ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਰਤੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ

(v) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 4 ਜਨਵਰੀ 2007 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਰਤੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ, ਮਿਸਟਰ ਪੀ ਐਸ ਪਟਵਾਲੀਆ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

(i) 2007 ਤੋਂ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਅਰਥਾਤ, (ਅ) ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ; (ਬੀ) ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ; ਅਤੇ (ਸੀ) ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੁਣਾਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(ii) ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(iii) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਤੋਂ ਵਿਚਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਇੱਕਪਾਸ਼ੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੁਹਰ ਲੱਗੀ ਹੈ।

20. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 4 ਜਨਵਰੀ 2007 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 234 ਅਤੇ 309 ਅਧੀਨ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਚੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 11 ਮਈ 2007 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਲੱਭੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੁਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 12 ਫਰਵਰੀ 2009 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

21. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਸੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੱਤਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਕੇਵਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਗ ਸੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰ

ਸਾਲ ਬਦਲਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਹ ਬੇਬਾਕ ਹੈ ਕਿ 2007 ਤੋਂ ਨਿਯਮ 7ਬੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਭਰਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ 14 ਦਸੰਬਰ 2020 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

22. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 234 ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

23. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਟਰਨ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਡਾਟਾ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਚਿਤਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਸਿਰਫ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦਸੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਚੋਲਣ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ:

1. ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਇਹ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ

2. 4 ਜਨਵਰੀ 2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਰਾਜ/ਯੂ.ਟੀ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਤਹੀ ਸਮਝ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ-ਆਧਾਰਿਤ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੋਨੋਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਮਝ, ਜੋ ਕਿ 2007 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਵਿਚੋਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਾਟ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਡਾਟਾ ਰੱਖਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਆਈ ਜੋ ਯਾ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।

24. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰਿਆਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜੋ 2007 ਤੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਚੋਲਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੋਵੇ, ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 14 ਦਸੰਬਰ 2020 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ।

25. ਅਸੀਂ ਤਦ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਆਈ.ਏ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਤਦ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

26. ਜੂਨੀਅਰ ਸਿਵਿਲ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ 175 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਭਰਨ ਦੀ ਤੀਬਰ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਰਤੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ (i) ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ; (ii) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ; (iii) ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ; ਅਤੇ (iv) ਹਰਿਆਣਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

27. ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ 2007 ਤੋਂ ਪਾਲਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਲਾਜਿਸਟਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate